

Илияна Гаравалова

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

**ПРИЧИНИ ЗА ПОЯВАТА НА ИЗРАЗИ ОТ ТИПА:
„АЗ МЕ БОЛИ РЪКАТА“, „АЗ МИ СЕ ЯДЕ“ В БЪЛГАРСКАТА
РЕЧ (ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ЕЗИКОВАТА ТИПОЛОГИЯ)**

(Резюме)

Изрази от типа „аз ме боли ръката“, „аз ми се яде“ и под., при които винителната форма на личното местоимение е заменена от именителната, са често срещани при устна форма на общуване, макар да се определят като грешни от позицията на българската книжовноезикова норма. Въпреки че конструкциите от този вид предизвикват голям интерес, за което свидетелстват множеството лингвистични изследвания на различни езикови равнища, опитите появата им да бъде обяснена посредством психолингвистични фактори като стремежа за отстраняване на безличността от глаголната форма или наличието на фалстарт на изказването (премодулиране на мисълта), както и в синтактичен аспект (чрез информационната структура на изречението) са незадоволителни, тъй като не отразяват йерархичната структура на разглежданата местоименна парадигма в рамките на граматичното равнище на езика. Когато причините, довели до замяната на именителната с винителната форма на личното местоимение в анализирания тип конструкции, бъдат анализирани от гледна точка на теорията на граматическите опозиции, много от неяснотите по разглеждания проблем намират логично обяснение.

Ключови думи: флективен морфологически тип езици, индоевропейски езици, тенденция към намаляване на средното количество граматическа информация, която могат да носят граматическите морфеми в границите на заповането на най-общите условия на флективния тип, тенденция за развой към аналитизъм и др.

✉ Илияна Гаравалова
garina@abv.bg

Публикувано: 25 април 2015